

« » 20 p.

Одеса 2018

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ (ПДВ)	7
1.1. ПДВ в системі оподаткування: економічна сутність, визначення та основні елементи	7
1.2. Нормативно-правове забезпечення обліку ПДВ	16
1.3. Проблемні питання обліку розрахунків з ПДВ	20
РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПДВ У ТОВ «ВІА ПРОФІТ»	24
2.1. Загальна економічна характеристика досліджуваного підприємства	24
2.2. Організація бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності з ПДВ на ТОВ «ВІА ПРОФІТ»	35
2.3. Створення моделі оптимального податкового навантаження з ПДВ в системі сучасного управління підприємством.....	43
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ ОПЕРАЦІЙ З ОБЛІКУ ПДВ	58
3.1. ПДВ в системі державного фінансового контролю: особливості здійснення податкових перевірок.....	58
3.2. Аналіз справляння сум ПДВ до бюджету з метою підвищення ефективності податкових надходжень	65
3.3. Шляхи удосконалення обліку та контролю операцій з ПДВ	67
ВИСНОВКИ	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	76
ДОДАТКИ	79

ВСТУП

Податок на додану вартість – це непрямий податок, який є частиною новоствореної вартості товарів (робіт, послуг), яка формується на кожному етапі виробництва, обігу та включається до ціни товару і сплачується кінцевим споживачем. ПДВ представляє собою податок на внутрішнє споживання продукції, являючи при цьому, надбавку до ціни товарів (робіт, послуг), які споживаються на митній території України.

З фіскальної точки зору, податок на додану вартість має високу ефективність. Зокрема, широка база оподаткування цього податку забезпечує надійність та стабільність надходжень до Державного бюджету України. Стягнення цього податку на всіх етапах руху товару забезпечує рівномірний розподіл податкового тягара між суб'єктами господарювання, які безпосередньо задіяні в процесі виробництва, реалізації товару. З точки зору прогресивності об'єкта оподаткування, ПДВ наближається до прямих податків завдяки оподаткуванню доданої вартості, створеної на конкретному етапі руху товару.

Вперше податок на додану вартість був введений у Франції в 1954 році, потім набув широкого розповсюдження – спочатку в країнах Європи (кінець 60-х – початок 70-х рр.), а дещо пізніше – в країнах Азії, Африки та Латинської Америки. Нині податок на додану вартість стягується майже у 80-ти країнах світу, серед яких практично всі є промислово розвинутими. Однією з держав, де такого податку немає, є США. Але й тут протягом останнього десятиліття ведуться інтенсивні дискусії щодо заміни податку з обороту на федеральний податок на додану вартість.

Наприкінці 80-х – початку 90-х років ПДВ був введений в країнах Східної Європи (Болгарія, Угорщина, Польща, Румунія, Словачія, Чехія), а також в деяких країнах СНД (Білорусь, Казахстан, Росія). В Україні ПДВ введений у 1992 році Законом України “Про податок на додану вартість” від 20 грудня 1991 року . Сьогодні податок на додану вартість регулюється Податковим

кодексом. Найбільш поширеними схемами порушень законодавства при справлянні ПДВ є:

- псевдоекспортні операції або експорт товарно-матеріальних цінностей за штучно завищеними цінами та з використанням у ланцюзі постачальників "фіктивних" підприємств;
- внутрішні операції з продажу із використанням цінових трансфертів, коли штучно завищуються продажні ціни для збільшення податкового кредиту, при цьому продавцями є фірми-"метелики", які після здійснення операцій ліквідуються;
- безтоварні операції з використанням підприємств, звільнених від оподаткування;
- імпорт товарно-матеріальних цінностей за відчутно заниженими цінами;
- імпорт так званої "давальницької" сировини;
- реалізація товарно-матеріальних цінностей за цінами, нижчими вартості придбання (різновид фіктивних операцій);
- використання пільг підприємств з Іноземними Інвестиціями, спеціальних економічних зон (СЕЗ) та територій пріоритетного розвитку (ТПР) і бюджетних дотацій.

Актуальність теми. Податок на додану вартість вважається найбільш досконалою сучасною формою непрямого оподаткування і відіграє важливу роль у системі державних фінансів у більшості розвинених країн світу та країн з перехідною економікою. Сам факт його запровадження в Україні можна вважати важливим кроком на шляху формування сучасної податкової системи і розбудови ринкової економіки. На практиці податок на додану вартість (ПДВ) є найбільш проблемним податком, запозиченим з досвіду зарубіжних країн. Так, в Україні через суттєві проблеми щодо справляння ПДВ має місце відволікання оборотних коштів підприємств та створення певної напруги у виконанні бюджету, що свідчить про недосконалість механізму оподаткування. Основними причинами цього є: виникнення зобов'язань по ПДВ до

надходження оплати за відвантажені товари в умовах хронічної затримки платежів між підприємствами; несвоєчасне повернення ПДВ експортерам; нераціональний розподіл податкового тиску внаслідок необґрунтованого широкого числа звільнених від сплати податку, значна кількість зловживань платників податку при користуванні пільгами і формуванні податкового кредиту. Тому, актуальним на сьогодні є дослідження суті ПДВ з метою, виявлення суперечностей нормативно-правових актів, які регулюють порядок адміністрування даного податку та порядку формування та визначення доданої вартості відповідно до класичної економічної теорії. Що дасть змогу підвищити фінансову роль даного податку, уникнути подвійного оподаткування, адже саме з'ясування порядку формування доданої вартості дасть змогу максимально очистити таку вартість до оподаткування від непрямих податків та платежів, що включаються до неї, та спростити порядок ведення бухгалтерського обліку податкового кредиту та податкового зобов'язання з ПДВ.

Мета і завдання дослідження. Метою випускної роботи є вивчення та засвоєння специфіки організації технології облікового процесу, методів, принципів організації операцій з оподаткування податком на додану вартість, зокрема: систематизація, узагальнення, розширення і закріплення теоретичної підготовки, поглиблення і узагальнення економічних знань з обраної теми дослідження.

Відповідно до поставленої мети сформовано основні завдання бакалаврської роботи, а саме:

- висвітлення загальної характеристики теоретичних основ обліку та аудиту за розрахунками з податку на додану вартість;
- аналіз законодавчо-нормативної бази з питань дослідження та вимоги до організації обліку та аудиту розрахунків з податку на додану вартість;
- оцінка стану організації бухгалтерського обліку розрахунків з податку на додану вартість у ТОВ «ВІА ПРОФІТ» м. Одеси;
- відображення операцій з обліку податку на додану вартість в обліку та звітності;

- дослідження проблемних питань щодо організації обліку розрахунків з податку на додану вартість та розробка пропозицій з удосконалення організації обліку розрахунків з податку на додану вартість на підприємстві;
- дослідження системних показників аналізу, їх класифікація, сфера застосування;
- обґрунтування важливості інформаційної бази для повного та всебічного аналізу показників діяльності підприємства;
- формування висновків і пропозицій за предметом дослідження дипломної роботи.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження випускної роботи є відображення в обліку та звітності процесу оподаткування податком на додану вартість (ПДВ) на досліджуваному підприємстві – ТОВ «ВІА ПРОФІТ».

Предмет дослідження. Предметом дослідження є організація обліку ПДВ у ТОВ «ВІА ПРОФІТ», порядок його відображення у фінансовій та податковій звітності.

Методика дослідження. Для розв'язання завдань, поставлених у дипломній роботі, використовувалися загальнонаукові та специфічні методи контролю, зокрема: аналіз (дослідження частки ПДВ, визначення динаміки змін показників, аналітична перевірка звітності) та методичні прийоми документального контролю (нормативно-правова, формальна, арифметична та логічна перевірка тощо).

Інформаційна база дослідження. В процесі дослідження вивчено спеціальну літературу, нормативно-правові джерела (закони України, положення, акти), які носять законодавчий характер, економічна література, конкретна література з бухгалтерського обліку, а також документи які характеризують діяльність і стан підприємства ТОВ «ВІА ПРОФІТ» м. Одеси; (статут підприємства, баланс, звіт про фінансовий результат, податкова декларація з ПДВ).

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження обліку та контролю розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість на прикладі Товариства з обмеженою відповідальністю «ВІА ПРОФІТ» було встановлено, що податкові відносини між державою та підприємством регулюються правовими нормами та мають публічний характер, оскільки виникають з приводу фінансових ресурсів, що використовуються на загальнозначущі потреби.

ПДВ - це непрямий податок на додану вартість, яка створюється на всіх стадіях виробництва та обігу, який включається у вигляді надбавки у ціну товару, робіт, послуг. Цей податок повністю сплачується кінцевим споживачем товарів, робіт, послуг.

Відповідно визначеній меті роботи було досліджено теоретично-методичні засади організації обліку та контролю розрахунків з ПДВ на ТОВ «ВІА ПРОФІТ» та сформулювати рекомендації щодо поліпшення існуючої моделі справляння податку, були вирішені наступні завдання:

- висвітлення загальної характеристики теоретичних основ обліку та аудиту за розрахунками з податку на додану вартість;
- аналіз законодавчо-нормативної бази з питань дослідження та вимоги до організації обліку та аудиту розрахунків з податку на додану вартість;
- оцінка стану організації бухгалтерського обліку розрахунків з податку на додану вартість у ТОВ «ВІА ПРОФІТ»;
- відображення операцій з обліку податку на додану вартість в обліку та звітності;
- дослідження проблемних питань щодо організації обліку розрахунків з податку на додану вартість та розробка пропозицій з удосконалення організації обліку розрахунків з податку на додану вартість на підприємстві;
- дослідження системних показників аналізу, їх класифікація, сфера застосування;

- обґрунтування важливості інформаційної бази для повного та всебічного аналізу показників діяльності підприємства;
- формування висновків і пропозицій за предметом дослідження дипломної роботи.

ПДВ є «наскрізним», тобто рівномірно проходить через увесь виробничий ланцюг, й виконує фіскальну, регулюючу та стимулюючу функції. ПДВ складається з восьми елементів: платники податку, об'єкт та база оподаткування, ставка податку, порядок обчислення податку, податковий період, строк та порядок сплати податку, строк та порядок подання звітності, для обчислення податкових зобов'язань важливо визначити об'єкт і місце поставки. Під час виконання роботи виявлено, що особливості відносин, які виникають щодо справляння ПДВ регламентуються документами, вистроєними за ієрархічним принципом – від ПКУ та інших Законів України до наказів, положень, постанов, інструкцій, роз'яснень, а завершуються прийнятими нормами обліку на підприємстві. Але один із основних документів, який встановлює та регулює відносини в сфері оподаткування в Україні є ПКУ, зокрема розділ V «Податок на додану вартість». Об'єктом даної дипломної роботи виступає ПДВ в системі обліку та контролю на прикладі ТОВ «ВІА ПРОФІТ» , яке є системним постачальником імпортного товару та покриває своєю мережею, всю територію Одеської, Миколаївської, Запорізької, Київської, Харківської та Херсонської областей. Головним напрямком діяльності підприємства відповідно КВЕД 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля. Ознайомлено з особливостями бухгалтерського обліку, який ведеться із застосуванням бухгалтерських програм «1С: Підприємство» та «М.Е.Дос». Підприємство знаходиться на загальній системі оподаткування та є платником ПДВ. Основний постачальник імпортої продукції є "Bagi professional cleaning products" LTD.

В роботі були досліджені особливості, щодо відображення бухгалтерському обліку податкового кредиту та податкового зобов'язання, які обліковуються на субрахунку 6412 «Розрахунки за податком на додану

вартість» та визнаються на підставі первинних документів: договір купівлі - продажу, накладна прибуткова й видаткова, акт виконаних робіт (послуг), митна декларація, банківська виписка, тощо. В фінансовій звітності дані рахунку 64 знаходять своє відображення у сальдових сумах в формі № 1 фінансової звітності, суми оборотів в формі № 3 фінансової звітності та опосередковано в відповідних формах фінансової звітності №№ 2, 5, 6 в сумі доходів або витрат. Виявлено, що в податковому обліку головним первинним документом, який підтверджує право на отримання податкового кредиту або відображає нараховані зобов'язання з ПДВ є податкова накладна та розрахунки коригування до них. Всі зареєстровані та отримані податкові накладні накопичуються в реєстрі податкових накладних електронного виду за допомогою програм «М.Е.Дос» та «1С: Підприємство». Податкова звітність подається підприємством щомісячно у вигляді податкової декларації з податку на додану вартість з трьох розділів, в яких логічно викладені дані про податкові зобов'язання, податковий кредит та розрахунки за звітний період, та додатків до неї. Так на підприємстві субрахунки 643 та 644 використовуються не тільки для обліку ПДВ за передплатою, але й в випадку, коли першою подією є поставка товару. У зв'язку з таким нововведенням знайшли своє відображення як операції, що оподатковуються ПДВ так й ті, що не оподатковуються ПДВ. Тому з травня 2016 року практикується складання зведеної податкової накладної з застосуванням розрахункового коефіцієнту. В дипломній роботі було визначено основні причини несвоєчасного відшкодування податку на додану вартість:

- в умовах погіршення економічної ситуації, дефіциту бюджету, зростання внутрішнього та зовнішнього боргу держави уряд може використати кошти, які призначалися для погашення заборгованості з відшкодування ПДВ, як тимчасовий кредит;

- у числі контрагентів експортера, який претендує на відшкодування ПДВ, може бути недобросовісне, фіктивне підприємство. Працівники податкових органів перевіряють діяльність усіх партнерів фірми-експортера на

відповідність та дотримання вимог чинного податкового законодавства і відмовляють у відшкодуванні ПДВ до закінчення перевірки. Це призводить до появи заборгованості з повернення заявлених до відшкодування сум податку.

Для того, щоб на ТОВ «ВІА ПРОФІТ» максимально оптимізувати податкове навантаження необхідно:

1. Зменшення податкового навантаження на суб'єкти оподаткування завдяки поступовому зниженню податкових ставок та розширення баз їх оподаткування. Зростання надходжень до бюджету має здійснюватись за рахунок збільшення платників податків та розширення податкової бази.

2. Збільшення податкової бази доцільно проводити із значної кількості ефективних податків.

3. Покращення системи податкового адміністрування податків та зборів, забезпечення її прозорості.

4. Помірне зниження і рівномірність розподілу податкового навантаження між платниками залежно від виду діяльності.

5. Вдосконалення систем податкового контролю, які запобігали б ухиленню платниками сплати податкових платежів.

6. Зменшення та ефективне використання податкових пільг, які дуже часто лобіюють інтереси зацікавлених осіб. Зниження загальної кількості податкових пільг сприятиме формуванню справедливої податкової системи.

7. Створення умов для активізації інвестиційних та інноваційних процесів у пріоритетних галузях економіки. Збільшення кількості інвестицій у господарську діяльність підприємств розширить масштаби їх діяльності та доходи суб'єктів господарювання. Зростання доходів призведе до збільшення ВВП і зменшення податкового навантаження .

З метою оптимізації оподаткування і поліпшення фінансового стану підприємства була розроблена модель ефективного оподаткування ПДВ. В процесі роботи проаналізовано справляння ПДВ до бюджету на основі показників фінансової звітності (за формою № 3) та податкової звітності. Встановлено, що один з критеріїв відбору суб'єктів господарювання до

включення до плану-графіка проведення документальних планових перевірок – показник податкового навантаження, розрахований за певною формулою. Було розраховано податкове навантаження за 2016-2017 рр. та виявлено його різке зниження. Виходячи з цього можна стверджувати, що у підприємства може з'явитися небезпека попадання до графіка позапланових перевірок контролюючими органами. В роботі розглянуті тонкощі контролю органами ДФСУ.

На основі проведеного аналізу фінансового стану ТОВ «ВІА ПРОФІТ» підприємство вважається платоспроможним.

Отже, для вирішення проблем обліку та контролю ПДВ на торгових підприємствах, які одночасно керуються п. 44 та п. 45 підрозділу 2 розділу XX «Перехідних положень» ПКУ, пропонуємо наступне:

- подбати про отримання відповіді на запит від відповідного контролюючого органу щодо роз'яснення п. 198.5 ст. 198 ПКУ;
- виокремити в реєстри вхідні документи для подальшого контролю нарахування зобов'язань з ПДВ;
- внести зміни до довідників бухгалтерської програми з метою коректного відображення господарських операцій;
- ввести доповнення до робочого плану рахунків, а саме до рахунків 63, 28;
- проводити контроль правильності оформлення податкових накладних;
- регулярно проводити незалежну перевірку з метою усунення недоліків в обліку справляння ПДВ;
- оптимізація кількості розрахунків;
- підвищення кваліфікації працівників бухгалтерії
- підприємства в сфері оподаткування, придбання спеціальної
- податкової освіти або залучення до роботи фахівців з такою освітою;
- проведення заходів щодо податкового планування;

- детальне пророблення наказу про облікову політику підприємства для цілей оподатковування, як основи для проведення заходів щодо податкового планування;
- аналіз і використання можливих пільг по окремих податках, що сплачується підприємством.

На нашу думку, втілення відповідних заходів та якісних управлінських рішень допоможе в майбутньому вдосконалити контроль і таким чином уникнути помилок в обліку, та покращити фінансово – економічне становище підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Валігура В. Інвестиційно-інноваційна спрямованість справляння непрямих податків в Україні // Світ фінансів. – 2011. – № 1. – С. 144-157.
2. Вітлінський В.В. Моделювання економіки: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 408 с.
3. Зверяков М. І. Перспективи формування нової якості зростання // Фінанси України. – 2007. – № 9. – С. 59–74.
4. Корнус В., Оцінка податкового навантаження на рівні підприємств/ В. Корнус, В. Квасов, О. Пономарьов // Економіст. – 2007. – №10. – с.17-19.
5. Кудряшова А., Патраманська Л. Податковий контроль в Україні / А.
6. Кудряшова, Л. Патраманська // Вісник студентського наукового товариства «Ватра» Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ. – 2015. - № 26. – С. 207-209.
7. Кулікова Т.В. Інструменти планування податкового навантаження суб'єктів господарювання: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.10 / Т. В. Кулікова. – Іваново, 2004. – 20 с.118
7. Лист ДФС України від 09.06.2015 р. № 11999/6/99-99-19-01-01-15
8. Малишкін О. І. Коефіцієнт податкового навантаження на мікрорівні: розрахунок та застосування / О. І.Малишкін // Бухгалтерський облік і аудит. – 2015. – № 1. – С. 18 - 25.
9. Малишкін О. І. Облік і аудит податків в Україні: теорія, методологія, практика: Навч.- практ. посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 376 с.
10. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року за № 4495-VI
11. Наказ Міністерства фінансів України №291 від 30.11.99р
12. Оксенюк О. І. Аналіз нормативно-правового регулювання адміністрування ПДВ в Україні. / О. І. Оксенюк // АГРОСВІТ. – 2013. – № 17. – С. 53-59.
13. Оксенюк О. І. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в економіці України : дис. канд. екон. наук : 08.00.08 / Оксана Ігорівна
14. Оксенюк; ЛНУ ім. І. Франка. – Львів, 2016. – 220 с.

15. Папырина О. Электронные налоговые накладные и другие НДС-новшества // Бухгалтерия. – 2015. – № 1-2. – С. 62-65.
16. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.
17. Порядок №1340 — Порядок ведення реєстру виданих та отриманих податкових накладних, затверджений наказом Мініфіну від 17.12.2012 р. №1340.
18. Порядок №1492 — Порядок заповнення і подання податкової звітності з ПДВ, затверджений наказом Мініфіну України від 25.11.2011 р. №1492.
19. Постанова №450 — Постанова КМУ від 21.05.2012 р. №450 «Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій».
20. Проскура К. П. Організація та методичне забезпечення податкового аудиту як елемента податкового контролю / К. П. Проскура // Незалежний аудитор. – 2013. - № 5 (III). – С. 43-48.
21. Руда О. Л., Мельник В. С. ПДВ: Історія та сучасний стан в Україні / Науковий потенціал 2015 : матеріали наук.-практ. конф., 16–18 бер. 2015 р., Вінниця, Україна / Вінницький нац. аграр. ун-т. – Вінниця, 2015. – Т.2.– С. 48–49.
22. Рябець І. Л. Організаційно-правові проблеми відшкодування ПДВ в Україні / І. Л. Рябець // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2010. - № 23. – С. 259-264.
23. Саніна І. С., Ткачик Л. П. Оцінка рівня податкового навантаження в Україні // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент : зб. наук. пр. – 2015. - № 13. - С. 211-216.119
24. Семенко Т. М. Облік та аудит податку на додану вартість на цукрових заводах: дис. канд. екон. наук: 08.00.09 / Тетяна Миколаївна Семенко; КНУ ім. Т.Г.Шевченка. – Київ, 2012. – 212 с.
25. Семенко Т. М. Податок на додану вартість як економічна категорія / Т. М.Семенко // Ефективна економіка. – 2011. – № 4. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=527>

26. Слюсаренко В.Є., Філіп К.О. Особливості оподаткування податком на додану вартість та його економічна доцільність / В.Є. Слюсаренко, К.О. Філіп // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2014. – №1 (42).– С. 218-222.
27. Сокотенюк С. М. Особливості прийняття та застосування електронного адміністрування ПДВ в Україні / С. М. Сокотенюк, А. А. Кугій // Ефективна економіка. – 2016. – № 3. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4859>
28. Сотніченко О. А. Необхідність реформування ПДВ у контексті Податкового кодексу України / О. А. Сотніченко // Науковий вісник Національного університету ДПС України. – 2012. – № 1. – С. 113–120.
29. Стратегічні орієнтири формування і реалізації фіскальної політики України / [А. І. Крисоватий, О. М. Десятнюк, А. Я. Кізима, М. П.Чорний]; за ред. А. І. Крисоватого. – Тернопіль: Вектор, 2012. – 356 с.
30. Ткаченко В. В. Аналіз впливу податку на додану вартість на економічні результати діяльності підприємств / В. В. Ткаченко // ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА. – 2010. – № 4. – С. 134-132.
31. Філонич О.М. Ефективність адміністрування податку на додану вартість: перспективи здійснення та обмеження / О.М. Філонич // Економіка і регіон. – 2014. – № 3 (46). – С. 15-21.120
32. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в Україні / Л. П. Сідельникова // Сталий розвиток економіки: Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2012. – № 7. – С. 9-11.
33. Электронный НДС: прорыв или «кидок»? // РИА Новости Украина
34. Юрченко О. А. Податок на додану вартість: аналіз податкової реформи 2016 року / О. А. Юрченко // БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І АУДИТ. 2015. – № 12. – С. 18-25